

příloha

6

ústřední dům
lidové
umělecké
tvořivosti

Praha 1970

Josef B r u k n e r

P O L Š T Á Ř O V Á V Á L K A

Ze stejnojmenné knihy pro dětský kolektivní přednes
vybral a upravil

dr. Vratislav K u b á l e k

Sb celý sbor
D dívčí sbor
H chlapecký sbor
H1, H8, H9 velká chlapecká sóla
D1, D9 velká dívčí sóla
D2 - D8 dívčí sóla

1. Byl jednou jeden král.

Sb Byl jednou jeden král
a jak to bylo dál,
všecko už popletlo se.

Hl A tak ten jeden král
celý den v hradu spal
nebo se šťoural v nose.

Sb Byl jednou jeden hrad,
na vršku stál a spad.
Asi měl dlouhou chvíli.

Hl Střepey pak sebrali
do rance svázali
a někde zahodili.

Sb Byl jednou jeden drak
a jak to bylo pak,
nikdo se nepochlubí.

Hl A tak teď ve slují
klejí a hubují
přemnohé jeho huby.

Sb Tak všechny pohádky
daly se do hádky,
jaký je jejich konec.

Hl Než bych se s nimi pral
radši jsem zatahal
za velikánský zvonec.

Vysypu ze zvonce
krátká, a dokonce
i dlouhá vyprávění.

Sb Od kraje do kraje
všechno v nich pravda je,
anebo taky není.

Hl A teď bych vám už snad
mél začít povídat
o velké polštářové válce.
Jdu tedy do boje,
držte mi oboje
pravé i levé palce.

2.0 velké polštářové válce

Sb Byla válka byla ...

H1 (Mné se nelíbila,
a tak moje vyprávění
ani trošku hezké není.

Někde se mi slova plotou,
jinde zase věta s větou,
sem tam taky kulhá rým.
To všechno tím válčením!)

Sb Ale hrubí válečníci
nedali si zkrátka říci.
Jeli na bitevní pole,
vytasili meče, hole,
pustili se do praní,
píchání a třískání.

H2 Píchají se, řežou, mydlí,

D2 píchy píkou, bumbác židlí

H3 tahají se za praky,

D3 narážejí šišáky,

H4 Tu bojovník bojovníku

píchne píkou do pupíku,

D4 tam zas letí vzduchem šíp,
aby do pupíku štíp.

D5 Tu vystřelí někdo kouli
a koule udělá bouli,

H5 tam zas jiná udělá
třeba díru do těla.

Sb Válka vždycky taková je,
někdo brečí, jiný laje.

Taková je válčení -

H1 inu, měla k zbláznění.

Teprve když zvalí louku,
všecky hrnce rozmlátí,
když jsou bez bot, bez klobouků,
bez kaťat - no nahatí,
samý šrám a samá boule,
teprve když dojdou koule,
není co dát do trouby,
konec války zatroubí.

D2 Sotva skončí válka jedna,
už zas o jiné se jedná.

D3 Válka ale hloupá je,
chytrý na ni vyzraje.

D4 Hloupý věří mečům, vozům,

D5 chytrý, ten má zase rozum,
když ho vezme do hrsti,
už ho nikdy nepustí.

D6 A když na bitevním poli
začnou se zas mlátit holí

D7 a pustí se do praní,
píchání a třískání,

D8 vyjede on mezi ně
obrněný v peřině.

D Z duchny plné husích pírek
vykukuje mu jen knírek.

Štít má z prachového peří,
nos ukrytý do pápěří.

Všude peří, všude cícha,

žádný meč ho nepopíchá.

A cožpak ho něco štépne?

Ani píka, ani šíp ne!

H1 Když tohleto uviděli
rytíři už zase celí
popíchání, určení,
začlo velké pozdvižení.

H2 Honem domů běželi
 a hned rovnou k posteli.
 D2 Žadonili u maminky
 o duchny a o peřinky,
 H3 štrachali se v almaře,
 D3 nadívali polštáře,
 H4 drali peří ze všech husí,
 že to taky zkusit musí.
 D4 A tak na bitevní pole
 naditi jak do kremrole,
 jak buchty, co kynou v míse,
 na slavnících přivalí se.
 H5 A hned na bitevní čáře
 tahají se za polštáře.
 D5 Tu bojovník bojovníku
 šťouchne duchnou do slavníku,
 H6 tam zas dlouhý husí brk
 šimrá něčí holý krk.
 D6 Tu se jezdí pro legraci
 z vršku dolů po matraci,
 H7 tam zas někdo na peřině
 kutálí se po pěšině.
 H1 Když tohleto uviděli
 pánové, co válkám velí,
 císaři a králové,
 slavní generálové,
 převelice rozzlobení,
 že už mají po válčení,
 přelomili svoje meče
 a začali v koutku brečet.
 Jeden vzlykne, druhý zalká,
 třetí rychle odcválá,
 neboť polštářová válka
 nad tou jejich vyhrála.

Sb Všichni se jim proto smáli,
křepčili a tancovali,
a když cíchy roztrhali,
sypalo se peří z nich
na roviny, hory, lesy,
na pole, mechy i vřesy

Hl a vy možná myslíte si,
že to z nebe padá sních.

3. Jak sluníčko malovalo

Dl Sotva slunce ráno vstalo,
kreslilo a malovalo.
Malovalo dlouhé stíny,
tak aby byl každý jiný.

Nejdřív na zelenou trávu
nakreslilo holou hlavu,
potom ruce, nohy, tělo,
ještě krk -

D a kluka mělo.

Dl Potom nakreslilo čupky,
dlouhé nohy - hupky, cupky,
mašli modrou jako šmolku,
sukničku -

D a mělo holku.

Dl Jeden zvláště dlouhý stín
postavilo za komín,
v jiném udělalo díry,
a hned mělo okna čtyry.
A když mělo celou školu,
holka s klukem šli tam spolu.
Nakreslilo taky stíny
na kopce a na roviny,

D jeden krátký, druhý delší,
třetí zase šišatější,

Dl jeden světlý, druhý tmavý,
do okýnka podle hlavy
nosatý a ušatý
a do lesa strakatý.

V poledne a po obědě
malovalo stíny vsedě.
Pod stromečky samé dečky,
lidi jako tlusté bečky.

D Když se mu to nezdálo,
mrakem všechno smazalo.

Dl Posbíralo štětce, tužky,
zavolalo na světlušky,
přelezlo plot, zahradu

D a dalo se k západu.

Dl Za kopcem, tam, kde je západ,
hlavou se mu mihl nápad.
Mělo náhle tušení,
že to není umění
podle brčálových stromů,
červených střech, bílých domů
vymalovat do krajiny
samé umouněné stíny.

D A tu slunci, na mou duši,
zčervenaly obě uši.

Dl Aby všecko napravilo,
stvoří honem veledílo:
namaluje podle sebe
slavný obraz - světoznámý

D "Západ slunce za horami".

Dl Všichni jistě poznáte ho
podle rámu červeného.
V rámu sedí sluníčko
kulaté jak jablíčko,
- stydí se tu, rdí pak zase
a nakonec červená se,

tak až ze studu se schová
za oblaka rubínová.

Znáte-li noc, černou dámu,
ta pak vyjme obraz z rámu
a černými sazemi
namaluje na zemi:

D VÝSTAVNÍ SÍŇ PANA SLUNCE

Dl vstupné: každý po korunce.

D NEVSTUPOVAT! ZAVŘENO!

Dl Pozor! Čerstvě natřeno!

D OTVÍRÁ SE ZÍTRA RÁNO!

Dl Přivstanem si na to! Ano?

4. Jak to bylo s horou Říp

H8 Kde se vzala, tu se vzala -
na rovině hora stála.
Jako hříbek na mechu,
jako půlka ořechu,
jako když se zakutálí
míč, s kterým si děti hrály,
a zapadne někde v důlku,
takže je ho vidět půlku.

H9 Aby nás však nemýlilo,
co to tedy vlastně bylo:
ani míč, ani zas
ořech, ani ananas.
Ani hora nebyla to,
neboť velmi přísně vzato,
byl to spíše kopeček -
tedy hora - chlapeček.

H8 Vykouk právě z holé hlíny
a hned hory, louky, trávy
smějí se mu, že je jiný -
nahatý a holohlavý.

H9 Mrkne - v dálce spousta hor
a na každé šumí bor,
háje, křoví, houštiny,
kudrnaté čupřiny,
samý les a samý hvozd -
tedy samá vlasatost.

H Jen on, malý kopeček,
nemá ani vláseček.

H9 Koukne honem jinam, na jih,
a vidí, že na okraji,
až na samém konci Čech
Šumava je samý mech.

H8 Boubín uprostřed tam dřímá,
čepici až za ušima.

H Jen on, malý kopeček,
nemá ani čepeček.

H9 Vyšplhá se na rozhlednu,
vidí odtud horu jednu,
jak se pyšně vypíná
a kouří jak z komína.
Ta hora je sopka Hekla,
strašně divoká a vzteklá.
I ta nosí na špici
popelavou čepici.

H8 Takovou má každá sopka,
jenom na něm - ani topka.

H9 A pak spatří Himaláje,
kolem nichž jak prapor vlaje
chvíli mráček - chvíli mrak.
Rostou rovnou do oblak,
takže nikdy nepřestanou
hrát si s nebem na pikanou.
Že je tam však hrozný mráz,
každá hora, každý sráz
upletly si na špičku
sněhobílou čepičku.

H Jen on nemá vůbec nic.

H8 "Hrom to uhoď do čepic,
nebo rovnou do klobouku,"

H9 Zaklel kopeček a vtom
liják kropil pod ním louku,
bum bác práskl blesk a hrom.

H8 A kde se vzal, tu se vzal,
před kopečkem náhle vstal,
pozdravil a koloub smek
bělovlasý dědeček.

A hned zakřik hrom a spršku:
"Jsem dědeček českých vršků,
každé hoře, ba i špičce
rozdal jsem už po čepičce.

Jen pro tebe, blesky - hromy,
na jedinou nezbylo mi.
Nemám ani na klobouček,
žeš však poslední můj vnouček,
přijmi aspoň do vínku
moji vlastní buřinku!"

H9 Od té doby nad rovinou
stojí kopec pod buřinou.
Nahoru až na vršíček
postavili kostelíček.
Na věži tam zvonek klinká,
pod ním širá země spinká
a pak, když se vyspinká,
pozdraví ji buřinka:
"Nazdar, země, nazdar, malá,
vidím, že jsi právě wtala...
a co doma, všichni zdraví?"

H Však to jistě znáte líp:
ten klobouk, co kouká z trávy,
H8 to je přece hora Říp.

5. Jak nic nebylo.

Sb Snežilo a sněžilo,
a že sněžit nepřestalo,
všecko sněhem zapadalo,
až vůbec nic nebylo.
Všude samé holé bílo,
nic se z něho netyčilo,
ani nekulatilo.

D Nebyl ani kopeček,
na něm nestál domeček,
v tom domečku na stolečku
neležela mistička,
nežbluňkala vodička,
neplavala rybička.

D9 Nikdo nikde neuviděl běžet ani pěšinu.
Všude samé bílo bylo,
ani město nekouřilo
černě ze svých komínů.

D Všude samé bílo, ani
malý kousek zelení,
ani tečka ke koukání,
ani háček ke čtení.

H Ani čárka, puntík, piha.
Země jako prázdná kniha
samý čistý bílý list....

H1 A tak ten, kdo dál chce číst,
kdo má oči ke koukání,
ať si namaluje na ni,
na tu stránku, kde nic není,
něco pro své potěšení.

D Třeba malý kopeček,
na kopečku domeček,
v tom domečku stoleček,
na stolečku mističku,
v té mističce vodičku,
v té vodičce rybičku,

D9 Nebo, jak je kroutí cesta
tak, až dojde cí nás z města
do domečku
na kopečku,
abychom si ke stolečku
mohli sednout na židli.
Když by nás tu uviděli,
pak by si už nemysleli,
že tu nikdo nebydlí.

H1 Nebo aspoň do domečku
namalujte malou tečku,
vedle tečky malý háček,
aby i nejmenší žáček,
který ještě neměl čtení,
pustil se hned do učení

Sb a v domečku na tabuli
háčky, čárky, tečky, nuly
psal a psal a psal a psal...

po tabuli, po pěšině,
po papíru, po komíně
pořád dál a pořád dál ...

H1 Až by všechno holé bílo
kopečky se kulatilo,
až by každá prázdná strana
byla zase malovaná

Sb a tam, kde nic nebylo,
všem by se zas líbilo.

